

Slægtstalen ved Apeltræf 2020

1. del v/ Anne-Marie Jacobsen

Vi bevæger os rundt i Vordingborg med udgangspunkt i Oringe, det psykiatriske hospital i Vordingborg.

Hvorfor er Oringe interessant? Det er det, fordi det en gang var den største statslige arbejdsplads i Vordingborg, fordi flere fra slægten har arbejdet der, og nogle har ved sygdom været indlagt der.

Oringe er et psykiatrisk hospital i Vordingborg, der blev oprettet ved lov af 20. august 1853 og åbnet 3. april 1858. Det var oprindeligt bestemt for helbredelige sindssyge fra Østifterne undtagen København og med 120 pladser, udvidet ved lov af 3. april 1868 til også at kunne optage uhelbredelige sindssyge og, således udvidet, åbnet 1. oktober 1871 med 400 Pladser.

I 1858 blev Østifternes Sindssygeanstalt, også kendt som Oringe, altså indviet. Sindssygeanstalten blev tegnet af arkitekt Michael Gottlieb Bindesbøll, og blev placeret på halvøen Oringe, som var udvalgt for at man kunne være lidt isoleret fra omverden.

Til start blev anstalten, som nævnt, bygget til 120 helbredelige patienter, dette blev dog i 1868 udvidet til hele Oringe Sindssygehospital tegnet af arkitekt Gottlieb Bindesbøll(1800-1856) i 1854. Projektet viser et strengt symmetrisk anlæg bestående af bygninger af varierende højde med sidekorridorer, der også var symmetriske. Længerne stødte sammen vinkelret, hvilket kunne give mindelser om en herregård med avlsbygninger. Det var forudsat, at anlægget skulle omgives med træer, hvilket modsvarede datidens opfattelse, at sindssyge fortrinsvis skulle behandles med fred og rolige omgivelser 400 patienter, og nu var det også for uhelbredelige.

En fantastisk historie:

Da hospitalet var bygget, og der skulle tappes vand var det saltvand. Der blev lavet en aftale med Hulsmosegården i Nyråd om at levere vand til hospitalet fra Hulemosesøen, der blev bygget filtre til at rense vandet og det blev målt og ført i rørledning til Oringe. Det tog ca. 10 år før der blev etableret et vandværk på Oringe.

Læge og professor Erik Strømberg

Oringe danner rammen om Professor Erik Strømgrens(1909-1993) store undersøgelse af psykisk sygdom Bornholmerundersøgelsen. Han blev professor ved Risskov hospital og fik oprettet forskningscenter ved Aarhus Universitet.

Erik Strømberg var ansat på Amtssygehuset i Rønne 1934-1935 og fik adgang til journaler og interview.

Hans doktorafhandling ”Bidrag til den psykiatriske Arvelighedslære. Paa Grundlag af Undersøgelser af en Øbefolkning”, blev udgangspunktet for undersøgelser fremover af dette emne i Europa. Erik Strømberg. Under arbejdet var Strømberg på Oringe og fik adgang til journaler m.m. (Kilde: Museum-psyk.dk Det Strømbeske Bornholmerarkiv.)

Når Erik Strømberg er interessant i forhold til slægtens tale hænger det sammen med at Lylla Apel (1912-2013) er nogenlunde samtidig og som sygeplejerske kommer til at arbejde i en periode indenfor psykiatrien (se folderen 2020).

2. del v/ Henrik Kornerup Olsen

Henrik fortæller om sin slægt ved barndomshjemmet Nyvej 7, Vordingborg.

Henriks far var plejer ved Oringe og hans mor var sygeplejerske.

Velkommen til Nyvej 7, Carstens og mit barndomshjem. Vi er sønner af Verner og Iris Olsen.

Verner (min far) var oldebarn af Bolette Apel (født 1813), som var datter af Georg Andreas Apel.

Bolette blev gift med Ole Nielsen (født 1815). De fik Jørgen (1846) der blev gift med Ane Marie.

Jørgen og Ane fik 3 børn bl.a. Carl Marius Olsen (f.1888) der blev gift med Rasmine Henriette Jensen (f. 1893), og de var forældre til min far Verner Kornerup Fromberg Olsen født den 20. august 1920 og døde 1971.

Min far havde 2 brødre Villy (f 1919) og Vagn (f.1926) og en søster Marie (f.1915). Villy og Vagn fik ingen børn men Marie fik 3 børn, Conny, Birte og Flemming.

Min far blev gift med Iris Emilie Larsen (f. 5.8.1923) i Nysted 1950. Min mor døde i 2015. Min far og mor fik Carsten i 1952 og mig i 1957. Carsten døde i 1988 og fik ingen børn.

Jeg blev gift med Dorte i 1983 og har 2 børn David og Ditte. David har 1 søn og 2 døtre Tobias (f.2006) – Lily (f.2011) – Viola (f. 2014)

Ditte har en søn Noah (f 2012) og de bor i Helsingør.

I 1968 flyttede min mor, Carsten og jeg til Nyråd, og min far blev boende i huset til sin død i 1971. Derefter flyttede vi tilbage til huset hvor Carsten og jeg boede indtil vi flyttede hjemmefra ca. 1974.

Min mor blev boende nogle år yderligere indtil hun flyttede i lejlighed.

Der var så lidt historie fra Bolettes efterkommere som, jeg kunne forstå, der manglede lidt oplysninger omkring.

Ditte og jeg takker mange gange for det store arbejde Kasper og Anne-Marie med flere har lagt i vores slægtsforskning. TAK!